Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 7. Brașov, Joi, 11 (23) Ianuarie 1896.

Odinióră și acum.

Brașov, 10 Ianuarie st. v. 1896.

De cât-va timp lumea română este alarmată de un șir de scandaluri, ce se petrec în Sibiiu, și cari numai onóre nu pot face neamului nostru.

Unii dic că-i crisă în redacția „Tribunei“, alții că-i crisă la „Institutul tipografic“, care editéză acéstă fóiă, ér alții vorbesc chiar de-o „crisă în sînul partidului național din Transilvania și Țéra unguréscă“.

Organul nostru a înregistrat faptele petrecute cu ocasiunea crisei din cestiune, fără însě a 'și da părerea asupra lor. Și nici că și-o putea da pe câtă vreme nu scia ce direcțiune vor lua în cele din urmă lucrurile.

Dér în dilele ultime crisa a eșit din găócea, în care o mai ținea ascunsă un rest de pudóre „literară“ ori de pudóre națională, și s'a presentat fața ei hidósă spre bucuria dușmanilor neamului, spre delectarea publicului pofititor de scandale și spre cea mai mare mâhnire a tuturor Românilor binesemțitori.

N'ar mai fi fost de lipsă sě cetim „Tribuna“ cu acusațiunile, ce ea și-le aduce acum șieși și atitudinei ce a observat'o de ani de dile în sînul partidului național, pentru a vedé clar și limpede, că la Sibiiu nu s'a tratat și nu se tratéză numai de „un diferend de ordine civilă“ cum a fost caracterisată afacerea „secuestrării“, ci că aceia au cunoscut mai bine firea și tendința acestei crise, cari dinainte au sciut sě informeze pressa de dincolo, că în sînul membrilor comitetului dela Sibiiu „nu mai esistă vechea armoniă și unitate de vederi“.

„Vechia armoniă și unitate de vederi“.... ne este încă în viuă memoriă din dilele ei de culminațiune, dilele de încercare ale procesului Memorandului.

Ne aducem aminte, că atunci, în predina marelui proces, s'a petrecut următórea scenă fórte caracteristică:

La un coleg al lor din Clușiu erau întruniți spre séră toți cei ce luaseră asupră-le sarcina de a funcționa ca apĕrători ai acusaților. Era momentul suprem, căci în diua următóre avea sě se încépă procesul, ér pregătirile pentru acest proces lăsaseră încă prea multe de dorit. Apĕrătorii se aflau tocmai în toiul discusiunilor celor mai serióse pentru stabilirea planului de procedere în împlinirea chiămării lor, când étă că intră Dr. Vasile Lucaciu și le împărtășesce, că diferite deputațiuni ale Românilor veniți la Clușiu merg sě salute în mod sĕrbătoresc pe președintele comitetului Dr. Rațiu și că din șirul acestora ar fi bine sě nu lipsescă nici apĕrătorii.

In zadar 'i-s'a obiectat lui Lucaciu, din partea mai multora, că nu era timpul de a se face paradă, că momentele erau scumpe și trebuiau întrebuințate pentru asigurarea bunei reușite a luptei, ce îi aștepta în sala tribunalului, căci dênsul rĕmase neînduplecat și declară, că comitetul și președintele sĕu ar privi lipsa apĕrătorilor dela acea manifestație ca un fel de desconsiderare.

In cele din urmă apĕrătorii pentru a nu turbura nici cât de puțin armonia, ce doreau sě domnéscă între ei și acusați, au cedat rugărilor insistente ale d-lui Lucaciu și suspendând consultările lor, au alergat la otel „Ungaria“ sě salute și ei în corpore pe președintele Rațiu...

Au urmat dilele de luptă, când avea sě se pună la probă „armonia și unitatea de vederi“ din sînul comitetului, ce se proclamase și întărise atât de demonstrativ în ajun.

Atunci pe la mijlocul procesului, la cestiunea responsabilității pentru rĕspândirea Memorandului, s'a fost produs de-odată și pe neașteptate între acusați acea disensiune, care a causat un resens atât de neplăcut în publicul românesc și o îngrijire adêncă, pe care numai declarația dela fine au putut'o delătura.

In decursul acelor disensiuni, „armonia și unitatea de vederi“ dintre membrii comitetului părea că nu se mai concentra decât asupra unui singur punct, asupra constatării, că conmembrul lor Eugen Brote, care, din causele bine cunoscute, nu se înfățișase înaintea juriului, nu s'a ținut de decisiunile comitetului, n'a luat în sémă observările, ce i s'au făcut din partea președintelui și a altor membri, ci a procedat de capul lui la publicarea și rĕspândirea Memorandului.

Lucaciu a fost unul din aceia cari au sprijinit mai mult pe președintele sĕu în acéstă constatare, ce nu spunea în fond alta, decât că Eugen Brote a abusat de încrederea comitetului.

Și acum ce vedem?

După ce s'au petrecut tóte câte s'au petrecut dela procesul Memorandului încóce, după ce a suferit peste un an de dile alături cu Dr. Rațiu în închisóre, Vasilie Lucaciu vine acum și braț la braț cu același Eugen Brote, a căruia purtare a stigmatisat'o în momentele serióse ale judecății dela Clușiu, ridică contra președintelui sĕu grava acusare, că ar abusa de încrederea comitetului....

Étă cum ni-se presentă adevĕrata fisionomiă a crisei, ce a produs scisiunea în comitet.

CRONICA POLITICĂ.

10 (22) Ianuarie.

Éră-și încep a-se lăți faime de rĕsboiu. Diarul *„Neue Fr. Presse“* primesce din New-York depeșa, că **flota englesă** a primit ordin sě plece *spre Venezuela*. Afară de acésta ministrul de marină engles a dat ordin, ca cele mai mari *3 panțerate sě stea gata* pentru ori-ce cas.

*

Din incidentul **sĕrbărilor din Berlin** se depeșéză din capitala germană, că iluminarea ce s'a arangiat Sâmbăta trecută nu a corespuns tuturor așteptărilor. Iluminate au fost aprópe escepțional casele și prăvăliile din jurul palatului împĕrătesc. Se dice, că poporațiunea berlinesă a fost fórte deprimată din causă, că tótă sĕrbarea s'a arangiat *ca o serbare curat de curte*.

*

Diarul *„Extrablatt“* anunță din New-York, că guvernorul din **Florida** a primit ordin sě stea gata cu trupele statului pentru ori-ce eventualitate. Motivul acestei procederi a oficiului de resbel din Statele Unite este împrejurarea, că ar decurge tractate secrete pentru de-a *vinde Angliei insula Cuba*. Republica nord-americană ia tóte măsurile pentru de a-se opune unui ast-fel de tractat.

Protestanții și autonomia jidovéscă.

Jidanii și protestanții, aceste douĕ confesiuni, cari singure între tóte confesiunile din țéră nu s'au opus introducerei reformelor politice-bisericesci, n'au așteptat sě trécă nici măcar câte-va luni și au și început sě trimită deputațiuni pe la miniștri, spre a-le cere rĕsplată pentru serviciile făcute.

Despre Jidani scim, că ei pretind sě li-se dea nici mai mult, nici mai puțin, decât autonomiă bisericéscă și dreptul de a-și ține congres, — lucru, ce cu multă prevenire li-s'a și promis. Dintre protes-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Suflet nobil.

Bricul *„Elsa“* din Hamburg fù înghițit la gura Elbei de valurile, peste cari furibunda un vifor îngrozitor. Bricul se scufunda sub piciórele marinarilor nenorociți; valuri grozave îl aruncau păn' la fundul mărei și-l scoteau din nou la ivélă.

Era nópte întunecósă, când cărmaciul fù aruncat la suprafața apei, și dădu cu mâna de-un obiect, ce 'nota; îndată îl cunoscù, că este lada în care se țineau pe bric găinile. După óre-cari sforțări îi succese a se urca pe ea; de abia, însĕ, își ocupà locul și de-odată apărù lângă el un braț și un cap; era încă un individ de pe naea, care a suferit naufragiu, și când cârmaciul îi întinse mâna de ajutor, recunoscù în el pe căpitanul bricului.

Lada de găini cu amêndoi bărbații pe dênsa era acuma aruncată încóce și 'n colo de marea furiósă. După câte-va minute marinarii vĕdură însĕ, că e imposibil, ca lada sě-i suporte pe amêndoi.

— „Credi, că ne vom putea ținea amêndoi?“ întrebă căpitanul.

— „Nu, căpitane!“ rĕspunse cârmaciul.

— „Unul din noi doi trebue deci sě se lase de ladă?“

— „Da, căpitane!“

După câte-va momente dise apoi căpitanul:

— „Ascultă-mĕ, eu sum deja un om bĕtrân și nu mai pot folosi mult în viéță; tu din contră ești tînĕr și în putere. Dér am o soțiă și trei copii. Voesci sě te îngrijesci de dênșii déca vei scăpa cu viéța?“

— „Da, căpitane!“

— „Intinde-mi deci mână, drept că-ți vei ținea promisiunea!“

Cârmaciul îi dădu mâna. — In proximul moment căpitanul se lăsà de ladă și se scufundà în mare.

Lada de găini se ridicà, și valurile nu mai puteau trece așa ușor peste ea. In fine trecù nóptea, și dimineța, cârmaciul de jumĕtate înghețat fù mântuit.

Credincios cuvêntului dat, el alergà la Hamburg, căutà după vĕduvă, și lăsà sě crescă și educe cu cea mai mare îngrijire copiii, cari i-au rĕmas drept moștenire.

Un noroc neașteptat.

In véra anului 1834 petrecea în Ems prințul *Zotowsky* pentru de-și căuta de sănătate. Intrând el într'o di în cabinetul de lectură al salei de cură, observà jos lângă piciorul unui scaun un ban de aur. El ridicà banul, dér ne-aflându-se nimenea în odaiă nu putù sě scie, cine e posesorul aceluia.

Prințul merse cu galbĕnul aflat în salonul destinat pentru diferite jocuri hazarde, și puse un numĕr la ruletă. In câte-va minute din galbĕnul aflat se făcù o sumă mare pe galbini, și în scurt timp după aceea, o sumă considerabilă de bancnote.

Acum prințul încetà de-a se mai juca și merse îndĕrĕt în sala de lectură, acolo el observà pe un bărbat tînĕr, modest, îmbrăcat în haine negre, care speriat căuta ceva pe jos.

— „Dór ai pierdut ceva?“ îl întrebà prințul.

— „Durere, da, îmi lipsesce un ban de aur și numai aici l'am putut perde!“

— „L'am aflat eu“, dise principele, „dér nu este vina mea, decă într'acea roletă a prefacut galbenul în bancnote. In casul, déca d-tale ți-ar fi acésta neplăcut, atunci ai destulă ocasiune în sala de joc de ați schimba din nou bancnotele în bani de aur, și eventual de e ți'i reduce la suma originală!“

Dicênd aceste principele Zotowsky predete tinerului bărbat, care perduse galbĕnul si era un sĕrman teolog, patru bancnote, fiă-care în preț de câte-o 1000 de taleri, și apoi prințul se depărtà atât de iute, încât teologul nu avù timp nici de a se reculege și nici de-ai mulțumì bunului donator.

Teologul venise la Ems cu puține parale pentru de-și vindeca acolo o bólă de gât, și promisese solemnel mamei sale, că nu se va pune nici-odată la „masa verde“ pentru de ași cerca norocul. El își ținuse promisiunea și nu întrà nici o singură dată în sala de joc. Galbenul acela îl perduse el chiar când își finise cura și voia sě plece acasă, de aceea îl durea cu atât mai tare perderea banului, căci numai atâta îi mai rĕmăsese pentru ca sě-și pótă plăti drumul până acasă.

Astfel norocosul teolog, fără de a fi jucat, ajunsese la un câștig considerabil.

(*„Bibl. d. Unterh. u. d. Wissens“*.)

tanţĭ, încă s'a presentat Sâmbăta trecută la ministrul Banffy o deputaţiune a luteranilor guvernamentalĭ, care ceruse, ca în locul subvenţiunei de 73.000 fl., sĕ li-se dea în viitor 400,000 fl. la an pe cuvênt, că „preoţii lor sunt espuşĭ periculului de-a *peri de fome*“, deóre-ce prin întroducerea nouĕlor reforme bisericescĭ li-s'au împuţinat venitele stolare cu 127,500 fl. la an.

Că unde au sĕ ducă aceste porniri, o spune în multe privinţe fórte potrivit foia catolică „Alkotmany“, care într'un articul de fond al sĕu scrie între altele:

Jidanii, carĭ serbézâ ocuparea de-o miiă de anĭ a patriei, după ce au despoiat Ungaria de caracterul ei creştin, lucru firesc, că pe pămêntul, peste care ei s'au făcut stăpânĭ, voesc acum sĕ se organiseze, séu se-şĭ ţină şi sporéscă ceea ce au câştigat. Fiind ei o confesiune receptă, în locul comunităţilor religióse, ei vor ca prin congres sĕ-şĭ creeze cu ajutorul guvernului o autonomiă jidovéscă unitară, regnicolară, de sine stătătóre şi independentă. *Ministrul lor*, Wlassics, li-a promis, că ordinaţiunĭ în contra lor nu va da, „nu vré sĕ ingereze, nu va face presiune“; tot-odată li-a mulţămit pentru „activitatea“ desvoltată de ei la crearea legilor politice-bisericescĭ, ér Banffy încă i-a lăudat pe Jidanĭ, ca pe „bunĭ patrioţĭ“, adăugênd, că el „sperézâ, că tot aşa va fi şi în viitor şi că ei vor simţi împreună cu noi, cu Maghiarii băştinaşĭ“. — „Guvernul îşĭ va ţine de datorinţă, de-a se ocupa cu cererea lor şi de-a o sprijini“.

Aşa-déră autonomia jidovéscă este promisă în mod oficial, sĕrbătoresc şi se va şi da, căcĭ décă cambiul este subscris, cumetrii noştri jidanĭ s'au obicĭnuit a-l esploata. Două nume bune sunt scrise pe el: Desider Banffy de Loşonc, ministru-presidentul, conducĕtor de partid şi prim-curator reformat, ca acceptant; Iuliu Wlassics, ministrul cultului jidan, ca garant. Cambiul s'a dat în bianko, nu este însemnat pe el nicĭ datul, nicĭ suma, dér fără îndoélă va sosi timpul, când confesiunea receptă jidovéscă, care ca firmă împrotocolată formézâ o persónă morală, va presenta cambiul dietei unguresci, ca sĕ poftéscă a i-l plăti.

Vor pretinde, ca § 3 al art. de lege din 1848 sĕ se estindă şi asupra Jidanilor, deóre-ce în înţelesul acestui paragraf „trebuinţele şcolare şi bisericescĭ ale tuturor confesiunilor recepte sunt a se acoperi din cheltuelile publice ale statului“. Congrua, ce se va stabili pentru rabinĭ şi pentru cantorĭ, o va plăti erariul, şcólele şi învĕţătorii lor vor primi subvenţiune dela stat...

Noi am sciut, că aşa va fi, că din asta causă nu s'au mulţămit Jidanii cu libertatea religionară generală, ci au pretins sĕ li-se dea drepturile unei confesiunĭ recepte, pentru ca sĕ se pótă bucura de privilegiile autonomiei şi de beneficiile statului ungar. Ei sunt destul de viclenĭ, pentru-ca sĕ nu-şĭ dea acum pe faţă aceste planurĭ ale lor, ci şi în casul de faţă cedézâ locul protestanţilor, ca ei sĕ scótă din spuză castanele pe séma Jidanilor. Protestanţii guvernamentalĭ o şi fac acésta. Conventul reformat a şi făcut conscrierea venitelor preoţescĭ şi şcolare, ca sĕ-şĭ pótă forma o basă pretensiunilor lor. Er deputaţiunea luteranilor guvernamentalĭ a presentat Sâmbăta trecută guvernului binevoitor memorandul pentru ajutorul de 400,000 fl. la an.

Fóia ungurésca arată după acésta, ce mare pericul ameninţă autonomia bisericei protestante prin subvenţiunile, ce ea le cere dela guvern, căcĭ e lucru clar, că „cine plătesce pe preot şi pe învĕţător, acela va fi stăpân asupra bisericei“. E lucru sigur, ḑice apoi fóia catolică, „că pe urma bisericelor protestante va păşi biserica orientală, sêrbéscă şi „valahă“, după ele cea jidovéscă şi nu vor rĕmâné îndĕrĕt nicĭ romano-catolicii, căcĭ şi ei au fost despoiaţĭ de venitele stolare. De asta se tem şi conducĕtorii partidei guvernamentale, căcĭ simt, că preoţii şi credincioşii lor sunt nemulţumiţĭ şi că vor trece în oposiţiă, ér ei fiind părăsiţĭ, vor perde infiuinţa şi puterea.

Acestea sunt presupunerile şi combinaţiunile lui „Alkotmány“, pe carĭ noi le lăsăm fără comentar.

In cestiunea şcólelor grăniţerescĭ.

Erĭ s'a întrunit în Sibiiu representanţa fondului foştilor grăniţerĭ românĭ din Regimentul I. de graniţă.

După cunoscuta ordinaţiune ministerială, prin care scólele grăniţerescĭ susţinute din acest fond au fost declarate ca şcóle comunale, acéstă întrunire a representanţei fondului este de deosebită importanţă.

Erĭ la 9 óre a. m. s'a ţinut prima şedinţă, despre al căreia decurs „T r i b u n a“ comunică următórele:

Prima şedinţă s'a ţinut sub presidiul baronului *D. Ursu*, fiind de faţă 26 representanţĭ. Ca încredinţat al guvernului e de faţă baronul Szentkereszty, fişpanului Hunedórei, care suplinesce pe Zeyk Dániel, fişpanul Albei inferióre.

După deschiderea şedinţei, baronul Ursu a fost ales de preşedinte, care a şi primit în considerarea greutăţii situaţiunei, accentuând, că *nu se cuvine a părăsi stegul.*

După raportul comitetului s'au ales trei comisiunĭ, de câte 5 membrii: comisiunea şcolară, financiara şi petiţionară.

Intre cei de faţă sunt şi Dr. Augustin *Bunea*, secretar metrop. în Blaşiu, deputatul Dr. *Şerban*, căpitanul *Stejar* şi alţii.

In şedinţa de adĭ, Mercurĭ, vine punctul cel mai interesant, privitor la paşii, ce sunt a se întreprinde faţă cu faimósa ordinaţiune ministerială.

SCIRILE ḐILEI.

— 10 (22) Ianuarie.

Sêrbĭ „bunĭ patrioţĭ“. „Pest. Ll.“ de astăḑĭ publică cu mare bucuriă scirea, că archimandritul sêrbesc din Vsrşeţ, Gavril Zmejanovicĭ, a ţinut Dumineca trecută în biserică o vorbire „patriotică“, fiind de faţă şi fişpanul Palffy. „Patrioticul“ Archimandrit ḑise între altele, că „Sêrbul vede în Ungur pe cel mai bun amic şi vecin al sĕu, împarte cu el tóte bucuriile şi durerile şi nutresce împreună cu el aceeaşĭ iubire faţă cu scumpa patriă comună“ etc.

—o—

Un proces de spionagiu. Din Cracovia se depeşézâ, că în 19 c. s'a adus sentinţă în procesul ce a decurs în Cracovia pentru cunoscutul spionagiu militar, despre care la timpul sĕu făcurăm amintire. Adalbert Kozielski a fost osândit la un an, Samuel Strumpfner la $1^{1}/_{2}$ an temniţă grea. Fiica lui Strumpfenr a fost achitată. Toţĭ acusaţii au fost osândiţĭ în fine la purtarea speselor judecătorescĭ şi la esilare din ţĕrile austriace, după ce îşĭ vor împlini pedépsa.

—o—

Tragere la sorţĭ. Notariatul oraşului Braşov aduce la cunoscinţă publică, că în 28 c. la 9 óre a. m. se va face în casa sfatului tragerea de sorţĭ a acelor tinerĭ din Braşov, carĭ sunt consĕmnaţĭ în cl. I pentru asentarea din anul acesta, adecă tinerii născuţĭ în a. 1875. La cas décă care-va dintre aceştĭ tinerĭ va fi silit se lipséscă atuncĭ, va avé se încredinţeze pe o rudeniă a sa, séu pe alt plenipotenţiat, care sĕ tragă sórtea pentru el.

—o—

Sinuciderea unui căpitan. Căpitanul Gheorghe Carp — scrie „Timpul“ din Bucurescĭ — era flórea ofiţerimei nóstre. Inteligent, activ şi în vérsta abia de 28—30 de anĭ. El ducea o viéţă fórte retrasă. Camaraḑii spun, că rare-orĭ l'au vĕḑut eşind la plimbare pe la cluburĭ séu în localurĭ publice. Ce făcea căpitanul în tot timpul acesta? Toţĭ credeau, că cetesce, căcĭ Gheorghe Carp era fórte studios. In adevĕr, odiniórâ cetea mult; în órele libere lectura era pentru dênsul cea mai plăcută distracţie şi nopţile mai în tot-déuna adormea cu cartea în mână. De cât-va timp însĕ căpitanul nu mai era acela ca de altă dată. De unde mai înainte era glumeţ şi vorbăreţ, acum devenise trist şi gânditor. Tînĕrul ofiţer căḑuse în mrejele unei femei. Fericirea fù însĕ de scurtă durată, căcĭ deodată acea femeiă întrerupe orĭ-ce relaţiunĭ cu căpitanul. De atuncĭ încep pentru dênsul nisce ḑile de chin şi nopţĭ fără somn. Devine melancolic; ordonanţa sa spune, că adese-orĭ l'a vĕḑut umblând prin casă şi plângênd. Odată a îndrăsnit chiar sĕ-l întrebe ce are, dér el nicĭ nu l'a vĕḑut nicĭ l'a auḑit, atât era de dus pe gândurĭ. Acum câte-va ḑile trimise o ultimă scrisóre femeii, a cărei lipsă îl sdruncinase atâta, dér ea nu-i rĕspunse nimic. Atuncĭ sufletul tînĕrului ofiţer e cuprins şi mai mult de desperare. In ḑiua de Bobotézâ căpitanul se duce la defilare. La dejun nu mănâncă, vine acasă şi se trântesce pe pat, unde stă mai multe ceasurĭ nemişcat, ca şi când ar fi fost isbit de paralizie. Séra, la opt ceasurĭ, trimite ordonanţa în oraş şi el rĕmâne singur. Atuncĭ pune în esecutare funesta-i hotărîre. Ia un revolver, se desface de haină şi îndréptă ţéva în partea stîngă, în dreptul inimei. O detunătură se aude, şi căpitanul Carp e mort pe loc. Cadavrul a fost transportat la spitalul militar, după-ce s'a făcut o anchetă de către comisarul regal, d-l maior Paleologu. O altă versiune, care ni-se comunică în ultimul moment, este că pentru motive, pe carĭ nu le-am putut cerceta, căpitanului Carp îi s'ar fi refusat brevetul de stat-major, şi că acéstă contrarietate l'ar fi adus într'o stare îngrijitóre de nervositate. Acéstă stare sufletéscă agravată de durerea amintită, a împins pe nefericitul căpitan la hotărîrea-i funestă.

—o—

Greco-catolicĭ în „partida poporală“? Lui „Alkotmány“ 'i se scrie, că în cercul electoral al Caraşului alegĕtorii romano-catolicĭ şi greco-catolicĭ au hotărît sĕ constitue împreună un club al „partidei poporale“, în care scop îşĭ vor ţiné adunarea constituantă în cel mai scurt timp. Ca conducĕtor îşĭ vor alege pe proprietarul Horváth János din Hiripi. — Dorim sĕ scim, cine şi de ce neam se ţin acei „greco-catolicĭ“, căcĭ între Românii gr. cat. nu putem presupune sĕ se fi ivit astfel de apariţiunĭ.

—o—

Programa serbărilor milenare, după cum comunică, foile unguresci, este următórea: In 3 Maiŭ serviciu divin în biserica lui Matia din Buda, celebrat de primatele Vaszary; în 10 Maiŭ serviciurĭ bisericescĭ festive în tótă ţéra; în 5 Iunie va fi dusă coróna S-lui Ştefan în biserica Matia, unde va fi espusă timp de trei ḑile privirei publicului; în 8 Iunie cortegiul festiv omagial şi întrunirea şedinţei comune a ambelor camere, în presenţa sântei coróne.

—o—

Solgăbirĕu al Branului este numit, din partea fişpanului dela Făgăraş, d-l *George Urdea*, practicant în drepturĭ.

—o—

Bucuria cadeţilor. Cea mai nouă ordinaţiune militară a procurat nespusă bucuriă elevilor dela institutele militare. Aceştia, adecă, de acum înainte nu mai sunt obligaţĭ a saluta pe subofícerĭ, ci numai pe oficerĭ şi pe acei profesorĭ civilĭ, carĭ sunt aplicaţĭ la respectivele institute.

—o—

Călindarul Plugarului pe an. 1896, redactat de d-l *I. Georgescu*, se póte căpĕta dela Tipografia „*A. Mureşianu*“ din Braşov cu preţul de 25 cr., (trimis cu posta 30 cr.) Dela 10 esemplare comandate de-odată, unul se dă rabat. E unul dintre cele mai bogate şi mai eftine călindare românescĭ, conţinênd material bogat atât economic, cât şi l i t e r a r, fórte v a r i a t şi instructiv şi de petrecere. E întocmit anume pentru trebuinţele plugarilor, carĭ în acest călindar găsesc o călăuză credinciósă pentru tóte trebuinţele lor.

Maghiarisarea Saşilor din Cluşiu.

Sub acest titlu ḑiarul Saşilor verḑĭ „*Kronst. Ztg.*“ publică un interesant tractat, în care prin reproducerea diferitelor documente se încércă a dovedi cum s'a făcut din oraşul german *Cluşiu* — odiniórâ cu mult mai german, cum ḑice numitul ḑiar, decât Bistriţa şi Braşovul de astăḑĭ — *oraş maghiar.* Etă ce ḑice „*Kr. Ztg.*“:

Andreas Thorwächter, preot evangelic în Cluşiu, scrise în a. 1796 un tractat asupra budgetului bisericei şi scólei unitare din Ardeal. In întroducere autorul amintesce, că plebanii saşĭ-evangelicĭ Franz *Davidis* şi *Kaspar Heltai* făcură pe toţĭ Saşii din Cluşiu aderenţĭ de ai confesiunii unitare întrodusă de ei doi. Principiile aceste nouĕ nu se lăţiră şi între ceilalţĭ Saşĭ ardelenĭ, aflară însĕ mare trecere la *Ungurĭ şi Sĕcui.*

Astfel Şaşii din Cluşiu se rupseră de legătura cu ceilalţĭ Saşĭ *şi se alipiră cu atât mai tare* de soţii lor în credinţă maghiarĭ şi sĕcui. Cu timpul se încheiară tot mai multe căsĕtorii mixte, Saşii deveniră în Cluşiu tot mai puţinĭ la numĕr, şi în fine *nu mai vorbeau săsesce, nu mai gândeau săsesce, ba nicĭ nu voiau sĕ fiă numiţĭ Saşĭ.*

Caracteristică este şi *maghiarisarea numelor săsescĭ* din Cluşiu, astfel din Binder se făcù Kadar, din Schmidt-Kovács; Kürschner-Szöts; Sommerburger-Sombori; Schässburger-Segesvári; Mühlbächer-Sebesi; Birthälmer-Bertalan; Rosenauer-Rosnai etc. Numai acele nume săsescĭ rĕmaseră neschimbate, pe carĭ era imposibil de ale maghiarisa, de es. Blues, Tellmann, Hermann; apoi unele ca Tauffer, Gaman etc.

Acésta este adevĕrata istoriă a maghiarisărei Saşilor unitarĭ din Cluşiu.

Mai esistă apoi şi alte documente despre aceea, că Cluşiul odiniórâ a fost săsesc. Astfel *Ladislaus Kövary* în „Istoria scurtă a Cluşiului“ ḑice următórele: „Că Cluşiul a fost întiinţat de Saşĭ şi Maghiarĭ reese şi din împrejurarea, că regele Matia a dat în 31 Ianuarie 1458 o ordinaţiune, în care se dispune, că primar al Cluşiului într'un an sĕ fiă un Sas, în celalalt un Maghiar; că senatul orăşenesc sĕ fiă compus din 6 Saşĭ şi 6 Maghiarĭ; şi în fine juraţĭ sĕ fiă 50 Maghiarĭ şi 50 Saşĭ. Cu timpul însĕ, se născură certe între ambele naţionalităţĭ, şi Maghiarii scóseră pe Saşĭ din domniă.“

In „Istoria Saşilor ardelenĭ“ scrisă de G. D. *Teutsch* se spune la pag. 73, că regele Ştefan V. (1270—1272) a fundat în valea drăgălaşă a Someşului mic, care a suferit fórte mult prin devăstările Mongolilor, oraşul Cluşiu, şi a adus acolo *coloniştĭ germanĭ*, pe carĭ i-a împărtăşit cu drepturĭ şi libertăţĭ preţióse. La pag. 148 se vorbesce despre înflorirea oraşului săsesc Cluşiu sub regele Ludovic (1342—1382). La pag. 240 se amintesce, că *elementul străin devine tot mai puternic în Cluşiu*, şi în fine la pag. 19 şi 27 tom. II se face amintire despre aceea, cum li-s'au *răpit tóte drepturile Saşilor din Cluşiu.*

De aci încolo săsismul a decăḑut din an în an tot mai mult până ce în fine a căḑut cu totul pradă duşmanului.

Din Silvania.

(Fine.)

Gavril Man s'a născut la 1824 în Boerenĭ. Tatăl sĕu, Vasilie, a fost paroch gr. cat. în Boerenĭ din strămoşĭ de familiă nobilă fórte vechiă din părţile acele, distinsă prin eroism şi credinţă către patriă.

In Baia-mare a absolvat gimnasiul, de-acolo s'a dus în liceul din Cluşiu, unde după cum spun conşcolarii lui încă în viéţă, Man a fost un student de frunte, fórte modest şi cu purtare esemplară. In anul $184^{2}/_{3}$ a intrat în seminarul teologic din

Blaşiu, pe care însĕ, cu chaosul episcopului Lemeni şi el dimpreună cu mulţĭ alţii, l'a părăsit. In 1846 a ascultat la Academia din Cluşiu „cursul de drepturĭ", împreună cu fericitul Alexandru Papiu Ilarian; tot amêndoi âmblau şi învĕţau, eu locuiam împreună cu ei ca gramatist, pare-că şi acum vĕd pe fericitul Papiu Ilarian, fost mai târḑiu ministru în România, că strănuta fórte des şi mai tot-déuna îi curgea sângele din nas.

Man se susţinea cu instrucţii, mai fiind şi un fel de pedel, ambii au fost „primi eminentes". In 1847 către fine, Man s'a aplicat ca secretar lângă vice-şpanul Daniel Pataki. In $184^8/_9$ a fost ataşat lângă un deputat la dietă, după datina de atuncĭ, dér pe Baronul Huszár nicĭ nu l'a cunoscut, nicĭ n'a convenit cu el nicĭ-odată în viéţă. Baronul a fost din Năprade, omorîrea lui s'a întêmplat în Boiu-mare prin Frink Ignat din Prislop (Kis-buny) pentru care fapt Ungurii şi-au rĕsbunat spândurându-l în délul „Mesteacănului", ceea ce e cunoscut, e învederat, dér, că omul care a adus în legătură omorul baronului Huszár cu persóna fericitului Man e un mincinos, blăstĕmat. „Ignotos falit, notis horrendum".

In 1850 Man a fost numit comisar de sub-cerc în „Kápolnok-Monostor", de acolo a trecut în Lăpuşul Unguresc, ca judecător de sub-cerc, unde pregătindu-se, a depus censura de advocat în Sibiiu. După 1861 éră-şĭ a ajuns secretar lângă acelaşĭ Pataki, care între Românĭ se manifesta ca de origine Român, ba încă înrudit cu episcopul Pataki, şi care acum era administrator de comite-suprem în Solnocul inferior. Eu pe acel timp eram deja protopop în Ciceu-Cristur, în acela-şĭ comitat. După aceea Man a ajuns jude-primar (föbiró) comitatens, apoi deputat la Dieta din Sibiiu, la Reichsrath în Viena, etc.

In 1866/7 pentru dieta de încoronare la Pesta ambi am fost distinşĭ cu încrederea ca candidaţĭ deputaţĭ dietalĭ. O, dér *tempora mutantur*! Intr'acestea şovinismul maghiar deveni tot mai cutezător; favorit de pressiunile politice şi a armelor, pe noi Românii ne strîmtorară la pĕrete, şi Gavril Man deveni capul vĕdit, resolut, şi neînfricoşat al tuturor mişcărilor; el era duşmanul neîmpăcat al faptelor neumane, injuriόse, prejudiţióse, al abusurilor celor crâncene, ce îşĭ permiteau funcţionarii, fiind înrudiţĭ cu Pataki, până-ce după investigaţiunea făcută la ordinul guvernului din Cluşiu rĕsturnarăm pe tóte acele paşale şi satrapĭ.

Pe acel timp Man era numit de către vener. Ordinariat al episcopiei Gherlei şi ca suprem Curator bisericesc comitatens. Câte bisericĭ, şcolĭ, case parochiale nu s'au ridicat la stăruinţa lui! Şi fraţilor gr. or. el li-a ajuturat cu aceea-şĭ inimă în direcţia acésta, şi întru înfiinţarea de fondurĭ şcolastice şi bisericescĭ, aşa în specie la Diug, Curteiuş etc. pentru carĭ fapte şi Şaguna l'a lăudat.

Abstragĕnd dela câte altele pe terenul politic, social, cultural, carĭ nu cad în cadrul acestor restrînse şirurĭ, un, Man şi-a eternisat memoria „*aere perenius*", eliberând sute de sute de foştĭ iobagĭ Curialiştĭ, prin înfiinţarea şcólei Capitale normale din Lăpuşul unguresc, — un unghiŭ al ţĕrei nóstre de sub póla munţilor Groşĭ şi Cibleşiu, unde compactul popor românesc era lipsit şi de cea mai mică radă a luminărei şi redeşteptărei. Acestui Parnas au sĕ mulţumésoă aḑĭ mulţĭ funcţionarĭ, preoţĭ, protopopĭ, ba chiar şi canonicĭ pentru ceea ce sunt.

Pentru susţinerea acelor palestre sacre s'a luptat Man fórte mult cu duşmanii némului nostru, carĭ voiau a-le nimici, orĭ măcar a-le zădărnici, dér Man în continuu le-a sprijinit cu ajutorul sĕu material, ba şi o fundaţiune nu neînsemnată a întemeiat pentru asigurarea acelei şcolĭ.

In tot anul, lăsând la o parte tóte alte afacerile strict oficióse, lua parte la conferenţele şi esamenele scolare dela Lăpuş, unde fórte multă însufleţire inspira chiar şi protopopilor respectivĭ, demnĭ de amintire, ca Dragomir Varna etc. presidiul îl decora dênsul, împreună cu Inspectorii supremĭ ai şcólelor diecesane.

Numai cu mândrie şi satisfacere îmĭ aduc aminte de multele conferenţe convocate, conduse cu mare tact şi presidate de acel „valah" Man. Efectul a fost, că ni-am organisat, disciplinat, crescut şi inspirat poporul în simţĕmintele naţionale în acel mare comitat aprópe curat românesc, pe când înainte de acea epocă a nóstră nu era nicĭ o manifestaţiă românéscă, nicĭ o viaţă socială română.

In acel period, ambii umblând noi în cause naţionale la Cluşiu, odată despărţindu-ne de vice-guvernorul mult regretat Baronul Vasiliu Pop, acesta îi ḑise memorabilele cuvinte: „*Fórte te iubesc, ca pe un* „*neobosit naţionalist şi bun oficial, şi cu plă*„*cere am înţeles dela Consilierul, esmisul nos*„*tru Comisariu investigatoriu, Fekete, că te* „*apreţuesc şi fraţii Maghiarĭ, că eştĭ impar*„*ţial şi forte activ; nu ţĭ pesă de aceea, că* „*ţi-au botezat calea reglamentată, ce duce la* „*Lăpuşurĭ:* „*Via Maniana*", *că Dómne bine* „*le va prinde tuturor*"......

După anii 1870, prevĕḑênd, că nu va mai fi susţinut la postul sĕu, se supuse a doua-óră, după nouele legĭ, la censura de advocat în Mureş-Oşorheiu, şi ca atare, purtând şi alte oficii de natură privată, a murit în Deşiu şi s'a astrucat în 11 August a. tr. avênd o îmormêntare, precum se scrisese în acel rênd, — frumósă, precum frumósă şi laboriósă i-a fost şi viéţa întrégă.

Copii nu a avut, dér crescutu-şi-a nepoţĭ, nepóte, ajutat-a la crescerea mai multor fii ai naţiunei, iubit'a tinerimea, ér în cancelaria dênsului mulţĭ candidaţĭ de advocaţĭ şi-au făcut praxa advocaţială şi totodată cu ea şi a vieţei naţionale.

In ţinuta lui l'a caracterisat firmitatea caracterului solid, sincer şi franc; era fórte activ şi punctual, până şi in corespondenţele-i private faţă cu orĭ şi cine, şi ce e mai greu şi mai rar ca tóte, secretele descoperite scia sĕ le păstreze aşa, ca puţinĭ dintre muritorĭ.

Multe epistole şi-a păstrat póte chiar până la mórte dela mulţĭ bărbaţĭ de frunte şi dela vechii redactorĭ Iacob Mureşianu, Georgiu Bariţiu, Dr. Gr. Silaşi şi alţii, cu carĭ susţinea şi raporturĭ ḑiaristice de interes public, arătând şi deşteptând interesul Românilor asupra unor şi altor moşii nobilitare românescĭ, îngreunate, orĭ chiar pierdute la aparinţă, precum a călugărilor basilitanĭ din Blaşiu, în comunele Feiurd din comitatul Cluşiului, Girolt din com. S.-Dobâca şi altele.

Cu învăpăiata iubire a naţiunei sale şi dorul de-a o vedé odată fericită, a murit Gavril Man, trăind 71 anĭ, model de cumpĕtat, bine conservat, încă viguros. La întrebarea cuiva, că nu înbĕtrânesce, vorba îi era: „Eu am de lucru, nu vréu sĕ sciu de bĕtrâneţe!"

Intr'o epocă plină de evenimente furtunóse, când cu forţa şi violenţa vor sĕ-ţĭ impună principii şi legĭ cutropitóre pentru tine şi neamul tĕu, pentru aşeḑămintele lui Christos şi ale naţiunei tale; — când ḑi de ḑi trebue sĕ veḑĭ perchisiţiunĭ domiciliare, persecuţiunĭ, insulte de gendarmĭ; când în cap de nópte veḑĭ cetăţenĭ nevinovaţĭ transportându-se la grelele zavóre şi scundele temniţe ale unui stat poreclit constituţional: óre într'o astfel de epocă confusă şi neorientată, ḑic, mai póte-se imputa cuiva, décă cu intenţiunea cea mai bună de-a ajuta causei divergéză într'un cas séu altul de părerile majorităţii?

Eu ḑic, că nu. Nu epitete de felul celor, ce 'i s'au dat lui Man, merită bărbaţii încăruntiţĭ în lupte, dela generaţiunea mai nouă. Nu voiŭ sĕ dau sfat, deşi aşĭ fi in drept ca om bĕtrân, ce sunt, căcĭ „*in senibus consilium*", dér rog pe toţĭ acei membri ai tinerei nóstre generaţiunĭ, cărora atât de mult le place sĕ esprime sentinţe diaristice asupra unora şi altora, s'o facă acésta pe temeiul faptelor şi nu al preocupărilor.

Scris'am în Iadul-Siciu, sĕrbătórea Intrărei în Biserică, 1895.

Ioan Papiriu Pop,
protopop,

Mişcarea poporaţiunei în România.

In raportul general asupra higienei publice şi asupra serviciului sanitar al României, pe care serviciul sanitar român îl adreséză pe fiă-care an ministeriului de interne, găsim — cu privire la anul 1894 — nisce date fórte interesante şi de mare valóre pentru cei ce urmăresc mişcarea poporaţiunei din România. Estragem din ele următórele:

Mişcarea poporaţiunei ţerei întregi.

Precum în anul 1893, au dat şi în anul 1894 naşterile, după scăderea deceselor, în tótă ţéra un excedent, o crescere a poporaţiunei cu aprópe 1 la 100 locuitorĭ. Totă poporaţia s'a înmulţit prin nascerĭ în cursul anului 1894 cu 50,986 suflete, în anul 1893 cu 52.319 suflete.

Aceste date statistice sunt pasibile de óre-carĭ corecturĭ; direcţiunea statisticei generale n'a putut până acum termina statistica demografică a anului 1894 şi ne servim de-ocamdată de datele ce ne-am procurat prin intervenţiunea administraţiunilor sanitare ale judeţelor şi ale comunelor urbane, carĭ date încă n'au fost controlate de direcţiunea statisticei generale.

In anul 1894 s'au sévêrşit în tótă ţéra 50,323 căsĕtorii, din carĭ în comunele rurale 43.224 şi în comunele urbane 7,090. Numĕrul căsĕtoriilor cresce din an în an; în anul 1893 s'au înregistrat în totă ţéra 41,200 căsĕtorii, din carĭ 34,559 în comunele rurale şi 6.641 în comunele urbane. Numĕrul locuitorilor României, după recensămêntul făcut de ministerul financelor în luna Decemvre anul 1894, fiind de 5 406,249, nupţialitatea în România a fost în anul 1894 de 0,30 la câte 1.000 de locuitorĭ, proporţiune destul de mare, mai mare decât în cele mai multe alte State ale Europei, cu escepţia Serbiei care ne întrece în acéstă privinţă.

In anul 1894 s'a înregistrat cel mai mare numĕr de căsĕtorii din cei din urmă 25 anĭ, 50.323; după anul 1894 vine anul 1879, imediat după resbel, cu 46.484 căsĕtorii, ér minimum de 29.257 căsĕtorii s'a înscris în anul 1873, când ţéra a perdut 7.652 locuitorĭ din causa epidemiei de coleră.

In anul 1894 s'au înregistrat în tótă ţéra 227,469 naşterĭ de copii vii, cu 5,145 mai mult decât în anul 1893, şi 176,483 decese, cu 6,478 mai mult decât în anul 1893. Populaţiunea a crescut, dér, prin naşterĭ în anul 1894 cu 50,986 suflete; în anul 1893 acéstă crescere a fost de 52,319 suflete. In tóta ţéra în anul 1894, natalitatea a fost, dér, de 42 la câte 1.000 locuitorĭ, mortalitatea de 32,6; escedentul naşterilor, după scăderea deceselor, 9,4 la câte 1,000 locuitorĭ. In ceea ce privesce cifra natalităţei populaţiunei României, ea este întrecută numai de cea a Serbiei şi Ungariei; cele-lalte State ale Europei au natalitatea mai mică; nu ne folosim însĕ de dênsa într'o proporţiune mai largă, nu conservăm, nu crescem decât o parte din copii, carĭ se nasc în numĕr îndestulător şi perdem o parte în primii anĭ ai vieţei, căcĭ avem după Ungaria mortalitatea cea mai mare în Europa.

Mişcarea poporaţiunei rurale şi urbane după religiune.

Comunele rurale au o nupţialitate mai mare decât comunele urbane. Din poporaţiunea totală (de 5,406.249 suflete), după constatările d-lui E. Crupenski, directorul statisticei generale, 18 la sută sunt locuitorĭ urbanĭ şi 82 la sută locuitorĭ ruralĭ; din suma de 50.323 căsĕtorii, celebrate în anul 1894 în tótă ţéra, 7.099 séu numai 14,1% au fost înregistrate în comunele urbane şi 43,224 séu 85,8% în comunele rurale.

Din cele 50.323 căsĕtorii, înregistrate în anul 1894, 47,029 séu 93,4% au fost celebrate în legea ortodoxă, 1.334 séu 2.6% după alte riturĭ creştine, 69 séu 0,13% în legea mohamedană şi 1.891 séu 3,75% în legea mosaică. Dér şi aci se presintă o deosebire între proporţiunea căsĕtoriilor ortodoxe şi celor de alte religii din oraşe şi între cele din comunele rurale. In comunele rurale căsĕtoriile neortodoxe sunt în general rare; din numĕrul total de 43.224 căsĕtorii, celebrate în comunele rurale, 42.024 séu 97,2% au fost ortodoxe, 717 séu 1,6% de alte riturĭ creştine, numai 12 séu 0,028% mohamedane, şi 471 séu 1,1% israelite. Er în oraşe, din numĕrul total de 7.099 căsĕtorii, celebrate în comunele urbane, au fost numai 5.005 séu 75,5% ortodoxe, 617 séu 8,6% de alte riturĭ creştine, 57 séu 0,8% mohamedane şi 1.420 séu 20% israelite.

Literatură.

Biblioteca de popopularisare. Editura Samitca, Craiova. Din partea Institutului de Editură *Ralian şi Ignat Samitca*, din Craiova primim cele mai recente 3 numere ale *Bibliotecei de popularisare*, apărute acum de sub presa: Nr. 12. H. Ibsen, Liga tinerimei; Nr. 13: *Ouida*, *Dómna Marchiză* şi alte *nuvele*, şi Nr. 14: *François Coppeé*, *Lăutarul din Cremona* şi *Pater*, drame traduse în versurĭ de apreciatul poiet Traian Demetrescu.

Cu aceste trei volume cetitorii vor face cunoscinţa a trei opere marĭ din literaturile: norvegiană, englesă şi francesă.

Odată cu neînduratul geniu scandinav al lui *Ibsen*, care mândru şi senin stă de-asupra micimilor omenescĭ şi impune cu autoritatea sa nediscutată o morală puternică, nemilósă, mai severă decât cea evangelică, cetitorii vor găsi câte-va nuvele pline de graţie ale *Ouidei*, femeia plină de farmec, unde se unesce sensualismul latinei cu severitatea pură şi voluptósă a matrónei britanice, pentru-ca în nisce bucăţĭ drăguţe sĕ-ţĭ arete farmecul flirturilor parfumate ale secolului XVIII-lea şi pasiunile fierbinţĭ de sub cerul albastru de méḑă-ḑi; şi tot-de-odată douĕ drame — traduse în versurĭ românescĭ de cunoscutul poiet Traian Demetrescu — ale lui *François Coppeé*, bardul poporului frances, acela care desmiardă simţĕmintele cele mai delicate, care cântă în versurĭ suferinţele de tóte ḑilele, acele durerĭ banale, pe carĭ toţĭ le simţim, şi unde romanticii nu voiau sĕ se cobóre nicĭ-odată.

Exemplarele primite, la redacţie, *legate forte elegant în* pânză peste tot şi cu o vigentă alegorică în negru, denotă perfecţiunea artistică, cu care se lucréză în atelierele d-lor Samitca.

Indemnăm pe cetitorĭ sĕ-şĭ procure aceste trei volume prea interesante prin valórea literară a operilor ce conţin şi prea drăguţe ca esecuţie materială. Preţul fiă-cărui volum broşat e numai 30 banĭ (15 cr.) In legătura de mai sus 60 banĭ (30 cr.)

Aflăm, că într'unul din cele mai apropiate numere ale *Bibliotecei de poqularisare* va apăré şi: *Werther*, tradus în românesce de d-l *I. Hussar*, direct după originalul german al lui Goethe.

Acest numĕr va fi ilustrat escepţional cu 25 clişeurĭ esecutate artistic într'un mare atelier din Paris, după picturĭ germane de mare valóre, şi un portret al autorului.

Preţul volumului, deşi esecutat aşa de luxos, va fi tot de *30 banĭ* ca şi al celor-lalte numere deja apărute până acum.

Nu putem, decât sĕ felicităm pe d-nii Ralian şi Ignat Samitca, carĭ prin edarea *Bibliotecei de popularisare*, atât de eftină, au făcut şi fac necontestabile servicii literaturei române.

*

Compas românesc, anuar financiar pe 1895, de *Petra Petrescu*, anul III, conţine: date statistice asupra institutelor române de banĭ; Legea comercială, partea I. despre comercianţĭ şi societăţile comerciale. De vêndare la autor în Braşov cu *corone 1.50.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pietei Brașov.

Din 22 Ianuarie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.53	Vênd.	9.56
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.57	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.58	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.80	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Ianuarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.50
Renta de corόne ung. 4%	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	125.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	142.—
Renta de hârtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	101.05
Renta de aur austr.	122.60
Losurĭ din 860	147.75
Acții de ale Băncei austro ungară.	1009.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	412.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	360.50
Napoleondorĭ	9.62½
Mărcĭ imperiale germane	59.40
London vista	121.50
Paris vista	48.10
Rente de corόne austr. 4%	100.40
Note italiene	44.22½

Sz. 6953—1895. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A' brassói kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Garoiu Stanciu végrehajtatónak özvegy Neaghea Dobre Iánosné hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 200 forint tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében: brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő Zernest községhatárán fekvő a zernesti 1873 sz. tjkben foglalt, 2940 hrszámi fekvőre 16 frt., a 779 és 781/2 hrsz. fekvőre 400 frt. és 9206 hrsz. fekvőre 44 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1896 évi január hó 29-ik napján d. e. 9 órakor** Zernest község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazágsügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó 1895. évi szeptember hó 16-én.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.